

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ЦЕНЕ ЗА СРЕШТУ:
 НА ГОДИНУ 24 ДИНАРА, НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИНАРА, НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИНАРА.
ЗА ОСТАЛЕ СЕМБЕ НА БАНКОВНОМ ПОКЛОЊИТУ:
 А ГОДИНУ 30 ФРАНКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
ЗА ДУПТО-ГЛАСИ:
 НА ГОДИНУ 15 ФР. У БАНК, НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.
ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ПРИБАВЕ:
 НА ГОДИНУ 36 ФРАНКА, НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
 УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТИКОМ, СУБОТОМ И НЕДЕЉОМ
НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ
 УРЕДИНИТРО ЈЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЛТ. Г. ТОМЕ АНДРЕЈЕВИЋА
 ОБИТАЉЕВ БЕНАН.

ЗА ОБЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
 ПРВИ ПУТ 20 ДИНАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКО ПУТ 10 ФР.
 ЗА ПРИЛОЖАНО 30 ПАРА ДИНАРА ОД РЕДА.
 Рукописи шаљу се уредништву, а претплата администрацији
„СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.
 РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

Скупштина, отвори очи!

Наша је лађа са думенијом Пироћанцем ударила о Скиду, а сада иде да удари о Харибду, где се може на комаде распући. Утекомо голи из руку злокобног Бонтуа, а сад као да ћемо пасти у руке злогласног Хирша, који ће нам, под фирмом „Париско-Холандске банке“, здерати и кожу с леђа. Скупштина, отвори очи, кад си их била лане у зао час по Србију затворила; ти већ не можеш све поправити, што је искварено, али сачувај бар лађу, да и она не потоне. Са да је изјаснимо.

Већ су две недеље, како је са пропајациом Бонтуом Србија пала у финансијску бездну, а народ српски још никако не може да дозна од „виделовачке“ владе колика је дубина тога јаза. То је печувано. Свака ијоле увиђавна влада, којој би се наједан пут овака несрећа догодила, увидела би да после оваког финансијског лома није могуће да она и даље ужива поверење земље; увидела би да је њена лакомисленост и крајња неспособност обелодањена пред целим светом. Али влада „виделовачка“ ћути и ради. А шта ради? Пошто се народ овако осведочио о њеној неспособности, може ли се још у земљи наћи тако ограничен човек, који би веровао, да ће та влада знати што паметно да уради? Зар ће ова моћи да поправи грдан несрећу, коју је учинила? Зар кад није имала толико памети да је избегне, у пркос свима опоменама опозиције, зар ће се сад на једанпут у ње провалити толика памет да земљу спасе? У чуда више нико не верује; на против, бојимо се да нас нова и још грђа несрећа не снађе. Владини амбашаи трубе да наша земља неће имати никакве штете од Бонтуове пропасти, јер једни веде, да ће Аустрија гарантовати Ротшилду за српска давања на да ће нам Ротшилд направити новоздани пут; а други опет говоре да ће банка Париско-Холандска узети наше терете на себе и железницу саградити. Ту дакле нема спомена о томе да за Србију не буде штете него се пита: ко ће штету Србије у први мах да подмири, на да доцније. Бог зна с каквим још новим теретима, Србијом подмирен буде? Ми све дубље газимо.

Ако Аустрија нуди своју гаранцију Србији за толике милионе бачене у Сену с нашим државним обвезницама, онда би ми сви могли бити робље Аустријом купљено, онда би наша финансијска пропаст могла постати и политичка. Ако Србија не би била у стању да тачно одго-

вара својим новим обвезама, тада би Аустрија могла изнудити себи право да за осигурање своје гаранције заузме један део или целу Србију, па да у њој силом наплаћује данак. Ко не увиђа последње, које би отуда потекле? На то смерају оне речи „П. Лојда“, које смо довели у једном од последњих бројева, да је сад време да Аустрија тешње веже Србију за себе.

Друга верзија, која се проноси тиче се „париско-холандске банке“. Овде ваља знати, да је иза леђа ове банке барон Хирш. Његово се име крије, али с овом банком Хиршова је личносно скочана, као што беше са „Генерал Уипјом“ везана личност Бонтуова. А који и какав је тај Хирш, то већ сваки зна у целој Европи. Он се прославио са турском железницом, која је (после наше) најскупија а при томе најгора у свету.

Ето какве нам изгледе даје даља радња „виделовачке“ владе на страни, а међу тим у земљи неспокојство и узбуђеност све већма расте. Сваки владин корак тако је несрећно удешен, да тој узнемирености само пружа нову храну. Гаранцијом је нашао за добро да у оваком стању дугова, купи грађане на зборове и ту да им чита адресу скупштинеке већаве. Тиме је мислио да ће једне грађане моћи умирити, а друге заплашити. Па шта се догодило? Из свих вароша полетеше одобрења скупштинекој опозицији за адресу, којом она жигосе сав владин рад. Сад је обелодањено право стање ствари; оно налицу на оно стање у Француској кад оно министар Гизо имађаше за себе већину у парламенту, а мањину у народу. Тако исто сада стоји у нас Пироћанац само после једне године своје владавине. Ово стање не може дуго трајати.

Још ћемо обратити пажњу на једну врло важну тачку. Наћиће се сада доста шпекулзата, који ће тражити да се на њих пренесе златни бонтуов уговор за железницу. Кажу да је један од таквих овде у Београду рекао, да би он одпустио двадесет милиона динара, кад би се на њега тај уговор пренео, па би, наравно, и тада њему још богата добит остала. Но ми питамо: није ли са пропајацим Бонтуом пао и уговор са њим закључени? Кад он не може више да испуни ни једног услова, на који се обвезао, зар услови Србију да вежу? Али ће нам се рећи: Бонту по уговору може на другом предузимача пре-

нети железничку концесију ако влада српска на то пристане.

То је истина, па као што видимо, влада на томе и ради да уговор на којем другој предузимача пренесе, само да би се по што по то извукла из садашње катастрофе, бившии земљи завесу на очи продужењем грађења железнице; она мисли да би јој још у томе могао бити спас.

Али ако влада и може према иностранству да представља земљу, ми питамо: како би она по чл. 8. устава земаљског смела без пристатјака народне скупштине да закључи нов уговор који би земљу везивао на 50 година? Кад се зна да без одобрења скупштине не могу министри ни једне паре потрошити, како би могли они сами без скупштине преносити на другог један уговор, у коме се о милионима ради, али у коме се бар један „постојећи земаљски закон мења“? То не сме бити; а ако би се министри ипак усудили да то учине, њихово би дело било незаконито и као такво не би Србију везивало.

Уговор са Бонтуом мора се раскинути. То је глас, који данас с краја на крај Србије одлеже, и ако још има у Србији пенумерене намети, уговор ће се заиста и раскинути. Али пре тога министри треба да изнесу пред скупштину свуколику штету и да је објасне, па онда да положи оставке у руке владоцу јер је земља изгубила веру у њихову памет. Они морају својим одступањем да одреше руке и владоцу и скупштини; то им налажу дужности патриотизма и оне оданости којом се они размећу. Они не смеју своју судбу ни са чијом другом мешати.

Скупштина, отвори очи макар и у дванаестом часу! Ти с министрима сву одговорност подједнако тегиши, и ти ћеш, као год и они, за све одговарати народу, који ти је своју судбу поверио.

Шта да радимо са железницом после пропасти Бонтуа?

(Од једног видњира).
 Генерална Унија пронала је, са њеном пропасти, поколебале су се и наше обвезе према њој у последу грађења железнице. Овај догађај, био би нам добро дошао, ако би се ослободили тешких обавеза и злогласног инвидлера Бонтуа. Србија би, услед таквог догађаја, могла да гради своју железницу на начин који она за најбољи и најкориснији нађе и одреди, само кад се неби у исто време наметало питање, какву штету морамо да претрпимо са пропањом генералне уније? Ако је штета велика, онда по нашем

мњењу биће најбоље да се у грађење железнице никако и не упуштамо, јер смо тврдо убеђени, да српски народ неће бити у стању да подмирије како плаћања која проистичу на уговора са Бонтуом закљученог за грађење железнице и за упрощавање њиме новац, тако и оне издатке, које треба држава да чини око продужења њеног грађења. У том случају Србија мора да се резервише и плаћа само претрпљену штету, док је коначно не подмири, па тек после да мисли на начин, вако да сагради своју железницу.

Колика ће штета бити за Србију са пропањом генералне уније, не знамо; али свакојако, ма колико влада уверавала да тако не бити неће, ми држимо, да ће је немаломе бити. У осталом наше оштећење да ту тачку додирујемо; зато је надлежно народно представништво, па нека оно од чланова владе и тражи рачуна. Ми ћемо ту тачку само толико додирнути, у колико се ова тичала буде ствари о којој мислимо мало ниже говорити.

Ми смо казали, а и тврдимо, да ће са падом генералне уније бити штете, казали смо ако буде ова велика, шта треба да радимо; сад ћемо да кажемо шта треба да чинимо, ако штета буде помалја, рецимо 9 до 12.000.000 динара. Ако буде штета толика коју ми овде замишљамо, онда би најбоље и најкорисније било, да продужио грађење железнице сами својим средствима и својом снагом. Да можемо са коришћу чинити доказалемо циљом. Узмимо да се оштећење са дванаест милиона динара, то на ту суму имали би годишње да плаћамо интерес и отплату, према учињеној погодби са Бонтуом 6% рачунајући, на 720.000 динара и са том сумом, плаћајући је годишње, измирили би горњи дуг, који нам је данашња влада на врат наговорила, без да смо што од тога еркнули, или кумсули, за 50 година, а са осталом сумом од 5.270.000 динара као допуном до суме, коју смо морали годишње у плату да полагамо Бонтуу у 6.000.000 динара, израђивали би полако постепено нашу железницу, докле је не би потпуно саградиле, а саградиле би целу пругу потпуно за 8 година, ако би све новцем плаћали. Али ако би народ на лакшим местима и равницама и својом снагом у помоћ притекао, а сем тога притекао још у набавци камена, шљунка и сипера, онда би нас железница врло јефтино стада и ми би смо са горњом сумом коју би годишње на то употребљавали могли нашу железницу да саградимо и пре шест година. Ми би у том случају имали двојаку корист: једну што не би никоме за железничку дужину били ни паре ни динара, а другу што би били потпуно господари исте и неби нам имао нико од странаца да се меша у земаљске послове. Да би се тиме добила велика корист за земљу држимо, да нам нико неће опоречи и да нам не треба даље доказивати. Можда ће ко запитати да ли би Србија могла по међународним уговорима рок грађења железнице продужити. На то му ми можемо е поузданошћу одговорити, да према наведеној нас несрећи не само да можемо него и смејемо, јер кад је Аустро-Угарска пристала да Бонтуу продужи рок на годину дана, како неби српска држава могла с правом тражити да се и на даље продужи-

да, кад она озбиљно и истино предузме да врши своју обавезу. Међутим ако би се Аустро-Угарска томе успротивила има других Европских држава које би имале у томе питању да даду свој одушељни глас, а сигурни смо да га према стању ствари неће дати на штету нашу; о томе не треба да водимо ни најмање бриге; са те стране можемо бити спокојни.

Саградимо ли жељезницу сами о свом трошку и снази онда би створили лагано и смотрено земљи један капитал од преко шездесет милиона динара. На оваку непокретност Србија може свагда и у свако доба кад јој буде од потребе наћи новац на страни под врло пробитачним условима, јер за то има да да стварно јемство у залогу. Имајући тим начином своју жељезницу, Србија би могла створити своју сопствену народну банку, без страних спекуланата и швиндлера, који би нашу банку само на своју спекулацију употребљивали да што већу добит за себе испрпе, а ако не би то могли да постигну, него би пропали, они не би ништа изгубили, већ би изгубила Србија, која за банчне записнице јамчи. На таквом основу основана народна банка, радећи под управом владе солидно и сигурно, биће у стању да подмирује не само интерес и амортизацију на позајмљени капитал за коју жељезница јамчи, него ће још и држави привређивати, а сав доходак од жељезнице који би у минималној вредности износио до 12.000 динара на километар у колико се не би трошило на одржање и експлоатацију жељезнице који трошак годишње износио би на 6—7000 динара на километар остајоу би држави као приход, који би она могла да употреби на подмирење друге какве преко нужне државне потребе, или би тај употребљавала на грађење других железних пруга, тако, да би постепено и за период од 25 до 50 година могла Србија сву своју земљу жељезничким пругама да испреплете, а да ни гроша више за њих не уложи но што је првобитно уложила.

Много би нас далеко одвео кад би хтели да изведемо потпуно умножењу народног прихода на овај начин, који би се од жељезница добијао. За погледу ове наше идеје можемо само упутити читаоце, који би се мало изближе хтели да упознаду са коришћу овога предлога, да подробије проштудирају статистику о постанку и развићу жељезничких мрежа малих држава, поглавито вјертенбершке и баденске, па ће се брзо уверити о благодетним последицама и напредку благостања земље која се овим путем позоставља као што га ми Србији саветујемо.

Овим држимо да смо доста казали, те да може сваки увидити корисност нашега предлога; али пошто има доста невестих људи, који би се леним предтавама дали и обмаћути, па би се залуду дошнје пошто би се и сами о својој обмани уверили, вајали, држимо за дужност да их учинимо пажљивим, да не угасе опет у нову погрешну, како се угасило пре годину дана при погодно са Бонтуом. Дужност нам је предупредити, да лакомисленици опет не заведу народ на грдан штету, ако би му случајно садашња влада, да би извукла себе из неприлике у коју је пала погодбом са Бонтуом, предложила, да се сва права и све дужности Бонтуу пренесу на другу какву банку која би може бити била за сада сигурнија од генералне уније, али можда дошнје подлегла истој судбини која је постигла и генералну унију, јер ниједна банка па била ма како солидна, не може рећи да је сигурна од пропасти, чим она предузима спекулативне и поглавито берзанске послове. На овим словима може се истина много добити и тиме банка снажити, али се може и врло много изгубити тако, да се сасвим упропаста; а све приватне банке више мање овакве послове раде, јер само на таквим словима изглед је на велику добит, па с тога оне те послове раде. Такве банке незадовољавају се са мањом добити као што се задовољавају државне банке, оне траже велику добит, па зато и подлеже великој штети. Из овога сљедеће, да гра-

ђење наше жељезнице не треба никако продавати поново каквој другој пама и сигурнијој банци. И та привидно сигурна банка, може као што смо напред рекли да се сурва, па да нас још у црњу и гору несрећу увуче. Ако нас, сачувај боже, обманљивим обећањима да са преносом посла на другу какву банку нећемо имати никакву штету, уведу у какву нову несрећу, онда нам нема више спасања, онда смо ми готови банкрот. Ово нека свакоме служи за опомену, и нека се не да никаквим варљачим и привидно корисним предлозима обманљивати се, јер у сваком погледу велики ће грех учинити, ако се под равним околностима и теретима не прими оно што је боље и корисније по народ.

Ми смо ово казали као патриоте, да скинемо са душе наше терет, кдји би је притискивао у часовима народне несреће, кад му не би казали у напред што је за њега шкодно, а шта корисно.

„Пестер Лојд“ од среде има уводни чланак против Црне Горе и против српске опозиције, који се одликује вапедним, управо пештанско-јеврејским безобразлуком.

У том се чланку размеће јеврејски скутоноша мадарске владе, како садашња српска влада зато не сме пасти, што она представља и чува аустро-мадарске интересе, те је зато не може ни скупштина оборити; и ако би друга која влада пошла противним путем, да би онда „монархија“, хоће рећи пештански Јевреји, научили Србију памети.

Нека зна Пестер Лојд и његови заштитници, да се у Србији ниједна влада не може одржати, која је народ оштетила, да така влада мора онога часа пасти, чим то корист народа буде захтевала и да би така влада тек онда стубоком пропала, кад би ма како признала, да је подржава аустро-мадарски интерес. Ни сто Лојдова не би јој помогли!

На послетку наш пештански клеветник дотле тера своју подказивачку подлост, да српску опозицију назива личним противницима кнежевим.

Нека му је на знање, да српски владалац у Србији нема противника; но ако би их, по несрећи, у потаји гдегод и било, то их владалац јамачно неће тражити међу овима, које му крвници његовог народа као такове буду означили.

Бонту

Једне руске новине пишу: Главни чинилац у Бонтуовим финансијским операцијама био је капитал католичког свештества. Оно је хтело у „Ген. Унији“ да концентрише своје капитале, да би с једне стране поправи и осигурало своје материјалне положаје, а с друге добило што јачих средстава за ширење католицизма особито на Истоку. По католически Јеврејини Бонту, био је сасвим дорастао за те планове католичких понова. Јеврејска преспедност и нештоштење и жудња да се својим новим пастирима покаже као достојна овчица, он је био у стању да се на све одважи да одговори жељама својих протектора. А сваки ће моћи користити да су католицизам и јеврејство истина по имену разне али у карактеру и дели а сасвим еродне стихије. И једно и друго уму добра да шинају руно са безазлених овца. Ко у њихове канџе падне, тај остаје то као прет.

Према овоме лако је увидети зашто је Аустро-Угарска потпомагала Бонтуу у његовом раду са Србијом. Аустро-Угарска је здружена са Ватиканом. Њих двоје имају једну цел, да подјарме православни исток своје политичком односно религиозном господству. На жалост тој непријатељској струји у Србији није нико стао на пут. Садашњи српски министри поравнали су јој пут. Аустро-Угарска и католичко свештество гурајући Бонтуу у Србију исуе се ни на камичак спотакли. Бонту је дочекао као веки „успешитељ“. Његове оштре ножице прокламоване су из меридавних кругова, као неки „рог среће“, из кога се лије на Србију свака благо-

дат. Сиромах народ српски он је противан свему томе, али његови министри неће да чују његов глас.

Узасни над Бонтуов изнео је све оно на видик, што су народ и његове осветљене патриоте предказивали. — Србија је јаво оштећена, и ту рану тешко је лечити. Народ и опет негодује али његови министри су закорезали у својо тврдоглавству и неће на то ни мало да се обазру. Одкуд и зашто толика тврдоглавост и упорност код српских министара, то се чисто не да објаснити!

Важни, спихални догађаји спремају се у Европи, који ће канда и решити коначно судбину Истока, а српски министри воде берзанску политику, они сати материјалну снагу Србије, а политички њен положај жртвују непријатељу. Србија само на путу свога историјскога позива може се надати лепшој будућности.

„Да мало више поживимо“

Скупштинска гласа.

„Сећам се има негде у песмема казано, кад је некакав борац на брзо хтео да се удари са противником да подели мејдан, а овај му је благо приметно: како ћемо један погинути, стани мало да се одморимо „те да мало више поживимо“... Па и ми господо имамо времена, ако је нужно претресаћемо све до најмањих дељина. Ако се закрати реч, ако се прекине претрес — ако се не да изказати шта ко осећа — протрсоваћемо, господо сви!“

Ове Стрљавио-монашке и ове наговештавајуће јуначке речи изказао је један говорник већине, сутра дан по светоме Сави, приликом дебате о адреси. И ове речи карактеришу не само говорника који их је изрекао, но исто тако и положај већине пред опозицијом и њеним захтевом: адресом мањине.

Говорник је горњих речи овај исти члан већине што седа владу уз колени који два три дана пре мишљае да на „помози Бог!“ ваља што пре похитати са „Бог ти помогао“ — као да се скупштина држи негоде уз пут, без станка и одморка. Влада је годину дана мислила док је саставила своје „помози Бог“ а говорник хоће одмах оно „Бог ти помогао“ што се зове „адреса.“ А сад? Сад вели: Почекajte, стрните се!... „Да мало више поживимо! Лепо је то кад се ко уме да „сећа“, као наш говорник већине коме неће требати да помињемо име.

У том поучном „сећању“ свршило, се и оно, што се могло и раније свршити; адреса већине „увојена је.“ За њу је гласало 99. против ње 50.

Остављајући да овај први данашњи акт ланске скупштине нарочито проучимо и оцени подргнемо, имамо да се зауставимо на знацима и појавама које су се у току ових неколико дана појавиле и које су ту неукротиву већину натгали да прекљане на уста свога методичног говорника „педагога“ а уједно и другог шева политике — да се мало са главо-сеченијем почека, да се мало поодморе, да мало више поживе!... на тек после — ако већ затреба — да протретију сви...“

Само крузна невоља мора а је патрала на ову модабу; само крајња оскудица истинских и убедљивих разлога и пелуде на овакове монашеске разлоге, какве видимо горе речене; само плашња да се истини у очи погледа — одлаже ту неукомину истину за после, за други пут. И кад је сушено да се мора погинути, онда наравно још је најбоља утеха да се пусти грешнику да се поред своје раке одмори... да мало више поживи.“

У таквом се положају наизма сад Нировањачева влада, заједно са својом већином. Још они имају више бораца, још они неће баш пасти, још они мисле да ће у крајњој невољи моћи и потрагуше војне да рукују оружјем. — али до краја, до исхода исуе они сигурни и слудећи капитулацију, они неће да се одморе... да мало више поживе!“

С радомљу су они ушли у оних седам најопаснијих шапчева, које се зову седам министарских столица: они су засели ту без отпора, побили заставу своју на којој крувно пише „видело“; расписали су контрибуције; свргнули многе поглавице; погизали су расаднике и воћњак, споразумели се с „комињама“ да — као паметни људи — осигурају себи лећа почене крчити путове и друмове; обећаше завојеваноме народу све и свашта, позваше га да заједно обделавају зауздате поља, позајимше семе, обећаше да ће нићи неки особити сити плодови, да ће потети свуд мек и млеко, што не обделаше сами, дадохе туђину под аренду, да им он врт украси и засади... и сви се сагласише: Е, ово је баш добро! од овог не може бити боље!... Беше их који и сумњаху, који се побојавашу, који се шта више и противљашу, тек: они су у тврдињама; још се незнаћаше како ће

се владати „комиње“; још се већаше да ће скупљена пара за добро бити дата, богатства и срећа, коју обећаше, да што пре стигне, јер срећа и онако врло споро иде; а посејано семе „слободе“ и „несебичне правде“, дакако роди одмета по сто арна! од једнога; да како арендатори не хтеди отраду од лепа имања и да ако не скину и врата с куће да се у кућу свако може увући... „Да видимо, да ако буде све најпосле и добро, знате „политика је дубока ствар“ — говораше свет — кад све реко би да иде буди Бог с нама, наопадне, онда тамо негде из дубине тек испадне најпосле добро; почекajte људи није вам стала крава на коју, није лако ни у једној сиромашној кући управљати, а како ли у држави.“

Чека се, чека — и више од године а срећа не сврати у дом. На пољу ниче боца; еродници се одрочише; а комиње обртоше лећа; закупници и „тутори“ пропадохе, падохе у банкротство — а све, све на нечију штету и страншу опасност.

Од куд ово сад? — питају они, који су позвани да се о томе побрину. Ево пуних двадесет дана како се води разговор само око тог питања: „Је ли добро све ово што ради данашња влада или не? И као да их има онога који неистрају на то; и као да прете, који слуде на сукоб, на борбу, а против свега оног и против свих оних, који бејаху узрок млогим неприликама.

Не удајући се више у поузданост и тврђу својих столица — шаље бројно јачи противних мудра човека опозицију на сусрет који носи маслинову гранчицу и прича ствету: „Сећам се има негде у песмема казано, кад је некакав борац на брзо хтео да се удари са противником да подели мејдан, а овај му благо приметно: „како ћемо један погинути, стани мало да се одморимо — да мало више поживимо.“

А после? „Па — имамо времена, вели тај мудри човек с маслиновом гранчицом, ако се не да показати шта ко хоће — протрсоваћемо — сви!“ — Чак и и савезник хће да протретије, он и сви тротив кога? То нам не рече! А ми знамо да „врана врани очи не вади“ Види се да њему и није неважно до боја, но до нека — празна разговора: па да ако која кока поверује да је наступила слога и љубав... и сиће са свога седала у — већни заргљај. Не знамо да ли се мудрац сетио да Бановић Страхиња кад га је понудио сљан влах — Алија да мало почека и да се одмори, није хтео ни мало чекати, но да му је кољем шаптор оборио, а после га, не знамо да ли се мудри човек сећа — зубима закао! Не ваља дакле „сећати се“ баш оних песама, где имају тако страшне ствари.

Али ми верујемо да нужда закон мења; верујемо да ће све што се од сад буде дешавало сводити се на ово једно исто: „почекajte... да мало више поживимо!“

Но као да су скупе цене и опасни рецепти са којима мисли влада и њена већина да себи продужи живот и не верујемо да ће се моћи сачувати од онога од чега се боји на баш ни оних средствима, која је само она влада у стању да употреби. Дотле пак, докле испуни пророчито мудра човека и доглавника владинога да ће „лако један погинути“ — дотле се ваља стремити на свако чудо и бити на опрезу. Није председник министарства рекао од прилике: Разликујемо се ми (опозиција и већина те још како. Али влада ће, осландлајући се на потпору већине, стално и даље ићи путем којим је пошла!

Дотле: да ако се мало више и поживи; а после: горе што тешко да ће доћи и можда ће се ко год чему бољем доест-ти! Дуго је до века. А ми укрупно опозицији честитамо њено држање.

ЗВАНИЧНО ИСПРАВКА

У броју 5-том „Српске Независности“ под домаћим вестима из Кладова донешено је на јавност: да јереј Мијајко Атанасковић још није издржао 20-то: дневну епитимију, и као да 20-вог Негово Пресвештенова заступник митрополита од издржавања казни заклана.

Неистинита је горња вест из Кладова; јер јереја Мијајко није осудио г. Епископ; већ ова консисторија, која је још под 23. Септембра прошле г. 182-181, изредила преко протојереја, да га на издржање казни упути; а Негово Пресвештеноство није наређивало, да се ова казна задржи или неаврши.

К.М114. Из седнице Епархијске Неговине консисторије 15 Јануара 1882. г. у Неговину.

ПРЕДСЕДНИК КОНСИСТОРИЈЕ ПРОТА,
СЕКРЕТАР, ЗАКОН:
М. Милојевић О. Михаиловић

Наш одговор

Ми би имали ваздан разлога да победимо ову „званичну исправку“ неготивске колизисторије, али за сада нам не допушта простор нашег листа. Колизисторија признаје и сама, да над попом Михаилом из Кладова, није још извршена казна, а које крив томе то ми врло добро знамо; па према томе најмање лежи одговорност на проти неготивском г. Милојевићу. Нема сумње да је наш извештач добро погодио, али о томе други пут.

ВЕСТИ ИЗ НАРОДА

Из Ражња пишу нам, како је Милутин Матић, свом снагом прегао да сузбуди опозицијону струју у томе срезу. Он не бира средства за то; ни од чега не преза само да би делом осведочио благодарност своје министру, који га је то скоро поставио за начелника среза јабланичког у округу тошачком, а уједино и доказао како је потребан да остане у Ражњу за начелника среског. Министру полиције канда то и иде у рачун, и зато га још држи тамо а требало би да је већ давно упути на своје ново одређење.

Али као што нам отуда јављају слабо ће Гарашанину и измењак тамо помоћи. Народна свест леда се ни су чим зашлупити него што је више угушују и притискују ова тим јаче буја и развија се.

Са свију страна Србије долазе узнемирујући гласови, како Гарашанинова полиција криви народ, и силом хоће да га ватера да одобири владин правац. Ми смо и пре једном приликом казали да „виделовци“ не презају ни од чега само да осигурају своју власт. После дванаест година наше уставности доживили смо жалосно време, да се на најосудљивији начин гаси уставност, а тера самовоља више но у каквој деспотској држави. Но ваља ће и о овоме доћи крај.

ПОЗДРАВИ

Његовом високопреосвештенству митрополиту српском МИХАИЛУ

Ваши Високопреосвештенство, Милопоштовани наши Архиепископу!

Скоро пет векова патиа је народ српски под тиранством бесних Турака због неволе и издајства власничког, на Косову. За сво то време трпео је он — народ — свака зла и напаст, и све што се најгоре замислити може и с пушком и сабљом у руди бранио је себе и своју породицу и заштићавао своју свету веру и цркву с којом је управљало свештенство оба реда.

И кад су цркве по Србији од безбожних завојевача Турака, неке попањене а неке разрушене биле, а домови њихови поробљени и похарани — свештенство је с народом у планине и пећине крило се, народ причешћавало а зетнином од орача чеђеним мирасало га и у срце му слободу уливало да не ослаби у својој вери, но да чека zgodan час за своје ослобођење, и како он онда тако и до сада, свештенство се никада не одвајаше од народа нити народ од свештенства но делише и срећу и несрећу заједно.

У почетку овог стаљећа, кад је народ српски на ново против својих угњетача устао и свештенство је српско с народом устало. Први покретачи те нове идеје од свештенства беху: Хади Ђеро и Хади Рувин људи колико карактерни толико одважни, и после ових видили су се у првим редовима бораца: поп Лука Лазаревић, Прота Ненадовић и Смиљанић, а доцније под заставом таковског јунака млади Јером. Враћешнички Милентије поп Милош из Бара и многи други.

Но и у најновије време под славним Обреновићем IV кад је зора српске слобде народу српском на ново сијнула, српско свештенство није опет изостао од свога народа, па и ти си велики патристичарски први својим моћним гласом и пуним жара беседама свештенство и народ противу општег непријатеља на освету подизао и давао свештенству иницијативу у предњачењу и самопогонењу, и био болесничким и рањеничким душевни врач а сиротама и страдајућим

ма штедар отац. За болницу српску у оба српска рата толико си код сродних и братских нам народа испословао, да ти се народ српски никада одужити не може.

На пољу духовне књижевности толико си радом твојим створио да ти и непријатељи твоји завиде. И после свију ових твојих врлина ти паде са твоје архиепископске столице на којој си пуних 27 година седео, и црква српска која је под твојим чиновачалством своју независност добила у црно се зав и тешке ране трпи. Ти си за свету ствар као велики борац пао, али не да пропаднеш но да се до небеских висина уздигнеш. Ти си изгубио земаљско благо да лакше доћеш до небесног.

Продавање светих чинова јесте Симоџија, коју жели Рим-Папа и у Србији увести, а ти си се противу увођења ове славно борио и тиме потврдио да си достојан следбеник српских светитеља: Саве, Арсенија и Максима.

Верни саудиоци св. отара и синови православне цркве у престоници српској на данашњи радосни дан Рождества Христовог, честитају ти твоју витешку борбу и издржљивост у бранењу св. цркве и њених каноличких права и узвикују ти заједно са Псалмопјецем царем Давидом: да постыдятся и посрамятся вси ищущи душу твою: да облакутся оболгающе ти въ срамоту, и одежудся одеждоу стыдомъ своимъ.

Препоручујући себе и своје породице вашим светим архиепископским молитвама јесмо

Вашиг високопреосвештенства 25 Децембра 1881 год. у Београду.

- Најпонижније слуге Протојереј београдски Новица Лазаревић свештеници: Здравко Јовичић Исак Борбенић Мијанло Димитријевић Сава Поповић ђакони: Василје Милаћ Никола Трифуновић Димитрије Милековић

СА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Седница од 29 Јануара 1882

Председник: А. Ђ. Поповић. За министарским столом: Новаковић, Гудовић, Радовић и Гарашанин.

По прочитању неких молаба и жалаба, чита се интерпелација.

Дим. Катина и другова на министра унутрашњих послова због агитације ресавског канетана Јефте Поповића.

Председник. Пошто г. министар Гарашанин није присутан, то њу му интерпелацију доставити.

Петар Стефановић пита министра просвете и црквених послова, зашто није по лањском обећању своме подигао погорелу школу ковиљско.

Министар Новаковић одговара да до њега није било кривце, јер по закону дужне су општине да се брину за подизање својих школа. Он је учинио кораке да се општини олакша, но општина није хтела да узме зајма који јој је на ту цел понуђен.

Пет. Стефановић није задовољан с одговором.

Поп Милан Вурић такође не може да се задоволи одговором. Наводи како се влада за све побрине, само не за сиротињу. Школа ковиљска изгорела је у рату, зато је праведно да је држава подигне. Народ је тамо осиромашно и пострадао због свију нас.

Нов. Милошевић. Не може да одобри такав кратак одговор министров, јер је заиста жалост да се не води брига о школама у опустошеним и најсиромашнијим крајевима земље. Кад се влада брине за судове и полицију и кад је, не штедећи трошка, правила кабинетско питање од пензионисања, зашто да је у овом питању тако штедљива и немарна. Наводи бројно стање школа у Београду и упоређује са стањем у унутрашњости.

Дужност је владе, вели, да поднесе скуштини аужне предлоге, ако јој закон стоји на путу, да не може да подигне погореле школе у окупираним крајевима. Влада то пренебегавала, с тога тражи с правом да се о томе више води рачун.

Ник. Кружевић не устаје да брани владу, само примећавала да није потребно на једно питање навезивати друга, као што предговорници чине. Он је први да се помогне у рату пострадалим крајевима ако је могуће.

Ог. Д. Поповић. Ствар о ковиљској школи стоји, као што је министар разложио. Министар поред најбоље воље није могао ништа за школу учинити, јер му закон не дозвољавала. Општина је на збору питана, хоће ли зајмом да подигне школу, па је изјавила да неће зајма да узме. Признаје да је у ужичком округу најмање школа. Али то није дозвољавало да се тамошњем свету помогне. Ваља променити закон и решити да се у будуће из државне касе подижу школе у сиромашним општинама.

Ђ. Милетић Није с одговором задовољан јер види да се свему већа пажња поклања само не школама у погорелим крајевима (жагор).

П. Стефановић. Замера Кружевићу што или неће да зна за стање у пострадалим крајевима или га изопачава, те говори о томе са свим хладно. Општина је за општу ствар пострадала, народу се бакрачи продају; то значи да тај народ само треба да даје а да нема никакве користи.

М. Журић. Наводи како је у ужичком округу најмање и то већином жалосних школа и налази да је министар просвете требао да изнесе предлог да се у том погледу помогне томе крају. По његовом миљењу греша Србија што толике паре узима из тог округа а не брине се за народну наставу, за друмове и т. д.

Урош Кнежевић. Узалуд је сав говор, кад је по закону општина дужна да сама подиже школе. Боље би било предлозима помоћи.

Мљ Вурић. Не одриче министру да је по закону поступио, али замера уопште влади што као у првом реду позвана није поднео предлог да се народу помогне. Није да општина неће зајма, већ је сирота на не зна како ће га платити.

М. Милетић. Признаје да је округ ужички најсиромашнији у школама према стању пореских глава. Наводи како је због пространости и брдовитости тог округа тешко учинити услуге народу. Налази да је боље другим путем помагати том крају, а не само владу изживити, која против закона не сме да ради. Нек изнесу господи предлоге, па ће више помоћи ствари.

Министар Новаковић Он је одговорио како је према стављеној интерпелацији требао. Пребацује интерпеланту да је знао узрок зашто никола није подигнута па је онет тако ставио питање. Да је другаче питао, он би другаче одговорио. Овако моли скуштину и председника да се ствар креће у означеном кругу.

Р. Поповић Чини ми се да је министар имао начина да интерпеланта задовољи. Он је могао поднети предлог: дакле не стоји да није имао могућности, имао је али није хтео.

Поп Смиљанић потпомаже предговорника.

Н. Кружевић И ако није имао намеру да се исповеди, изјављује да по срцу и симпатијама припада радикалној партији, а по уму напредњацима. (Вичу на ствар. Опозиција вели: пустите га да говори) Пребацује недоследност радикалној партији што тражи самоуправу кроз све гране народног живота, што тражи да држава не учествује ни у постављању учитеља, а сад прваци те партије траже чак и то да држава општинама школе подиже.

Мил. Вурић. (Доста је говорено; није, жагор. Председник му даје реч ради обавештења) Одговора Кружевићу, да радикална партија није на влади, с тога мора да се бори за олакшице народу;

да је на влади, она би знала шта треба чинити.

Ник. Кружевић хоће да одговори. Вичу: доста је говорено. Председник чита имена оних који су се пријавили за реч. Чује се: доста је, није. Председник закључује претрес и ставља на гласање одговор министров.

Већина се задовољавала одговором.

Чита се интерпелација Петра Стефановића због варошице Ивањице што нема лекара ни болнице, а општина непрестано упућајује у болнички фонд. (Предаје се министру).

Чита се интерпелација Равка Тајска због тога што је полиција у његовом крају покупила прошле године признанице од узетих реквизиција под изговором да их држава плати, па су те признанице доцније народу враћене са одговором да не виже. Пита шта је у ствари?

Министар Гудовић одговара на интерпелацију Марка Богдановића, што је железничка траса обила Крашевац. По чл. 20 железничке конвенције одређено је куда ће траса ићи. Према томе није могао нити смео другаче учинити. Чуди се интерпеланту што наводи да се сам уверио да је трасирање рђаво, кад су се сви стручњаци изјаснили за трасу конвенцијом усвојену. Наводи да би пут преко Крашевца био 20 километара дужи, па према томе скупљи, а и бег би се морао просећи. Најзад мисли да ће оравак од Сталаћа до Крашевца бити први просао, кад се железница саграда.

Арс Дреновац примећавала по Марку Богдановићу да је требао боље отворити очи око Бонтуовог уговора. (Смеј). Заваљује министру да је траса с леве стране Мораве повучена.

Марко Богдановић задовољавала се одговором. Не стиди се што је гласао за уговор с Бонтуом и мисли да нас неће оштетити.

Председник пита скуштину: је ли с одговором задовољна. Скуштина се задовољавала.

Јов. Шалавардић пита председника, хоће ли несвршене лањске молбе и жалбе изпети на решење?

Председник. Није досад ништа учинио но ће их поднети на решавање.

После овога хтеде председник да с обиласком дневног реда стави на претрес измену § 18 закона о буџету, но како се опозиција томе противила, то председник тргне свој предлог натраг.

Приступа се дневном реду.

Седница је закључена у 1 час по под.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Његовом високопреосвештенству архиепископу и митрополиту српском и. Михаилу.

Високопреосвештени г. митрополит Михаило, познатиим својим старањем за одржање наше свете вере, изводео је подарили и нашој новодожућој се цркви средњевекој, једно потпуно одело свештеничко са једним целим редом књига црквених средње коло у вредности 40—50 дуката.

На овом милостивом архиепископском дару, општина средњевека налази се побуђена да високом и штедром дародавцу остаје вагда признателна и благодарна.

Но овом приликом нека је споменуто и ово:

Општина средњевека, која не броји више но 100 глава пореских и до 80 домова, одлучила се, да тако рећи без трошка готовине у својој каси гради себи цркву у вредности од 2—12500 дуката.

У оваковим приликама, где је општина ова као сиротна прегнула да својим малим средствима сагради себи храм божији, добро је дошла ова милост нашег добродетелног архиепископа, који се вагда и неуморно труди, да помогне свуда где је помоћ потребна; за то му општина средњевека овим путем јавно изриче најтоплију благодарност, на његовом штедром дару и поклону.

25 Децембра 1881 год. у Средњеву.

По овашћењу и цоруци општине и кмета Мите Ђирковића и

тутора Мите Ж. Јовановића њихов биничи свештеник Сима Поповић

Свилајнац, 28. Јануара (ОРИГИНАЛНА ЛИПЕНА). Капетан ресавски Јефто, узима на одговор поштене грађане и прети им оковом што нису пристали да се већини скупштинској изјави поверење, а мањини неповерење.

Огласи

ТРГОВИНА АНДРЕЈЕ Ј. ЖИВАДИНОВИЋА потребује једног шегрта и практиканта из добре куће који могу одма ступити.

Одказ

Како 1 Маја ов. год. истиче уговор између мене и г. Брила о закупу дућана и квартира, то му овим за даје држање одказујем

Андреја Ј. Живадиновић
ТРГОВАЦ

Наша шгада незаборављена кћи односно сестра.

Јелисавета Ристићева

УЧИТЕЉИЦА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ.

Данас 3 Јануара 1882 г. после тешког и кратког боловања пресели се у вечност. Ову тужну вест јављамо родницима и пријатељима нашим молећи их за саучешће у превеликој тузи нашој; У исто време изјављујемо захвалност глађанству оvd. који из почасти беху при овом тужном спроводу наше Јелисавете.

3 Јануара 1882 г.
У Белој Паланки
МАТИ СЕСТРЕ И
БРАТА.

У суботу 6 Фебруара даваћу у Палилулској цркви, у 8 часова пре подне годишњи парастос моме почившем сусругу

МИЛЕНКУ МАТИЋУ

БИВ. ПЕНЈАД. КАПЕТАНУ

Магдалена Матић
УДОВА.

Прилепчиве болести

Болести коже, чиреви, крвене болести и т. д. лече се

Депутативним дволецима Др-а Олливијера одобреним медицинском академијом у Перизу и владом и четиригодишњим искуством публике засведочени као извршни, употребљају се у болницама. Извесно лечење овим моћним депутативом од улцера, екулмана, аскердија скорашњих и застарелих, едучаја консекутивних у устима и гуши итд.

24.000 франака награде

да никаква друга метода нема ових извршних својстава. Лечење пријатно, брзо, невинно и поуздано. 62 rue de Rivoli Paris. Консултације од подне до 6 сати и реко писема.

La Veloutine

особита параш од пиринца

направљен с бисмутом, па је за то врло добар за лице, прионе за кожу и не види се, а такође даје боју млађаног изгледа и природу нежну.

Може се добити код Ш. Фаја, проналазача у Перизу и код свих парфимера.

Ситинска помада

која то својство има, да одржава мекост и нежност руку у руку чува од сваке повреде, која би им се утицајем хладноћа могла нанети.

CH FAV.

Parfumerie in Paris
9, rue de la Paix.

Стваришите код својих парфимера и фризера.

TAMAR INDIEN

позн. за чишћење GRILLON освежавајући против затвора и шуљева најпријатније средство чишћења за децу.

Grillon, pharm. 27. Rue Raudoteau, Paris

А. Т. Ларош награђен са 16.600 франака, 8 медаља на изложбама у Перизу 1878 итд.

QUINA LAROCHE

еликсир вински

снжећи, опорезујући и против грознице:

препоручује се против слабости, изнемоглости, неуредности стомака, против застарелих грозница, које се нису могле излечити квином и т. д.

ИСТА

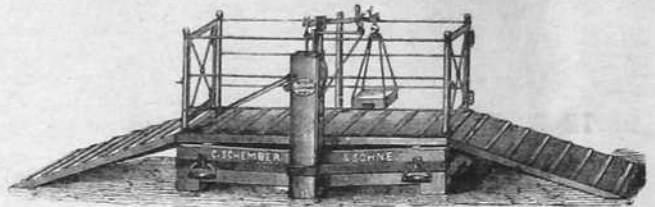
С ГВОЖЂЕМ

против малокрвља и бледобе, анемије итд.

Paris, 22 et 19, rue Drouot et Ph-ies.

Die erste und grösse Brücken-Waagen Fabrik von Österreich Ungarn der firma:

B. SCHEMBER & SOEHNE

Budapest Waitznerstrasse № 17. empficht ihre bestannerkannten fabrikate.

- in Brücken Waagen
- in Dezimal
- in Vieh
- in Sekneine
- in Balanke
- in Fleisch
- in Fruck
- in Hoklmaasse
- in Gervichte
- in Petroleum Messapparate.

- in Häckselsekneider
- in Kukurutzrebler
- in Sekrot — Mühleu
- in Trieurs
- in Windrettern
- in Gaffeemaschinen
- in Hohn — Hühlen
- in Salz — Hühlen
- in Wein — Pumpen
- in Bier —
- in Winden etc., etc.

Preis Courante gratis & franco

Hogg, Pharmacien, rue Castiglione, 2. à Paris,

HUILE DE HOGG

ХОГОВО УЉЕ

од трескине цигернице

Пзвреног дејства опробан већ више од 25 година, против туберкуле, фтизије, бронхитиса, кашља, скрбулозног болести, жезла, кожних болести, отока слезине, белог прања и уопште изнемоглости и т. д. тако ието опробано као изврсан лек за слабу наву и межу леу, који се врло лако узима.

Ваља се чувати од подражавања, која хоће да учини ово уље пријатнијим за узимање, а међутим онтеређава стомак и може имати често и хрђаве посљедице.

Да би сваки био осигуран од преваре и уверен да има право уље од трескине цигернице и чисто под именом H Huile de Hogg нека купује само оно, које се продаје у троугластим боцама са именом Hogg као и препоруком Л. Лесјера, шефа лежичара на факултету медицинском у Перизу, што се налази на етикету сваке боце.

Стваришите у свима главним дрогеријским трговинама и апотекама.

Gutta

Rhumatisme. — 38 година успеха, уље индских кестенова, утицава највеће болове. — Ph-cie Genvoix, 14. R. des Beaux-Arts Paris et Rommanie.

Gutta

Rhumatisme у наступним болестима употреба сирупа по именом Sirop de Trène de Genvoix, предупредује наклоност к овим болестима. Ph-cie Genevoix. 14. R. des Beaux Arts. Paris et Romanie.

AF

actions de la Vessie, Gravelle лече се сиропом под именом Le Sirop Balsamo-Castique de la Ph-cie Genvoix 14. rue des Beaux Arts, Paris et Romanie.

Грознице

слабости и остале изнемоглости лечи се еликсиром под именом Elixire et Capsules de Quinoidine de la Ph-cie Genvoix 14. Rue des Beaux Arts, Paris et Roumanie

Импотенције

Проспекте развише наплаћеном писму гратис: Bujiti in Nürnberg (Deutschland).

Кореспонденције се примају на немачком, француском и талијанском језику.

НАГРАЂЕН НА ИЗЛОЖБИ МЕДАЉОМ

УПАРИЗУ

Sirop Codéine Toiu Zed

СИРУП Д-РА ЗЕДА

са Коденином и Толу; употребљаје се против грудних болести или плућних, застарелих кашљава, бронхитиса, катарата и т. д.

ЛОВАЧКО ОРУЖЈЕ ГАЛАНДА

првог фабриканта европског; 13. rue d'Hauteville, Paris, са фабриком у Бирмингхаму и у Лијежу. —

Албур Галандов, велико дело о оружју шаље се гратис и франко, на захтев преко плаћеног писма.

M. Galand, fabricant d'armes 33. rue d'Hauteville, Paris. 8-52

Свакоме бесплатно одправља упутство за потпуно излечење угајности и са мало трошка, гајних болести скорашњих и застарелих само ваља писати:

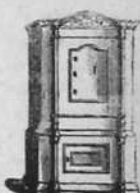
EYMIN, Vienne (Isère) France.

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ

БОНОВА

од најбољег квалитета и то из прве фабрике продајем по најповољнијој цени на велико и мало.

Београд: КЊАЗ МИХАИЛОВА УЉЦА БРОЈ 5
Александер Антоновић

Каса сигурни противу ватре и дозова добила смо у комисион из фабрике К. Полцер и кумп. из Беча која је на светској изложби Бечкој добила највећу премију: диплому признателности.

Браћа Караишићи

Мојој почившој сусруги

А Н Н И

даваћу 6 фебруара, у Суботу у 9^{1/2} часова пре подне, годишњи парастос у палилулској цркви.

Молим пријатеље да изволе присуствовати овом спомену.

С. П. Бајаловић

ПРОФЕСОР

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ЦЕНЕ ЗА СРБИЈУ:
 НА ГОДИНУ 24 ДИНАРА, НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИНАРА, НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИНАРА.
 ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ НА БАЛКАНСКОМ ПОЛУОСТРВОУ:
 А ГОДИНУ 30 ФРАНКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
 ЗА АУСТРО-УГАРСКИ:
 НА ГОДИНУ 15 ФР. У БАНК, НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.
 ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ДРЖАВЕ:
 НА ГОДИНУ 36 ФРАН, НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
 УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТОМ, СУБОТОМ И НЕДЕЉОМ
 НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ
 УРЕДИШТВО ЈЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЉИ Г. ТОМЕ АНДРЕЈЕВИЋА
 ОБЛАСТЕР БЕНАК.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
 ПРВИ ПУТ 20 ДИНАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 10 ФР.
 ЗА ПРИНОСЛАНО 30 ПАРА ДИНАРА ОД РЕДА.
 Рукописи шаљу се уредништву, а претплата администрацији
 „СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.
 РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

Скупштина, отвори очи!

Наша је лађа са думенијом Пирофанем ударила о Скилу, а сада иде да удари о Хариду, где се може на комаде распући. Утекоемо голи из руку злокобног Бонтуа, а сад као да ћемо пасти у руке злогласног Хирша, који ће нам, под фирмом „Париско-Холандске банке“, здерати и кожу с леђа. Скупштина, отвори очи, кад си их била лане у зао час по Србију затворила; ти већ неможеш све поправити, што је искварено, али сачувај бар лађу, да и она не потоне. Да се изјаснимо.

Већ су две недеље, како је са пропазицом Бонтуом Србија пала у финансијску бездну, а народ српски још никако не може да дозна од „виделовачке“ владе колика је дубина тога јаза. То је нечувано. Свака ијоле увиђавна влада, којој би се на један пут овака несрећа догодила, увидела би да после оваког финансијског дома није могуће да она и даље ужива поверење земље; увидела би да је њена лакомисленост и крајња несесобност обелодањена пред целим светом. Али влада „виделовачка“ ћути и ради. А шта ради? Пошто се народ овако осведочио о њеној несесобности, може ли се још у земљи наћи тако ограничен човек, који би веровао, да ће та влада знати што паметно да уради? Зар ће она моћи да поправи грдно несрећу, коју је учинила? Зар кад није имала толико памети да је избегне, у пркос свима опоменама опозиције, зар ће се сад на једанпут у ње провалити толика памет да земљу спасе? У чуда више нико не верује; на против, бојимо се да нас нова и још грња несрећа не снађе. Владини аминаши трубе да наша земља неће имати никакве штете од Бонтуове пропасти, јер једни веле, да ће Аустрија ирантовати Ротшилду за српска давана иа да ће нам Ротшилд направити вездени пут; а други опет говоре да ће банка Париско-Холандска узети наше терете на себе и железницу саградити. Ту дакле нема спомена о томе да за Србију не буде штете него се пита: ко ће штету Србије у први мах да подмири, на да доцније, Бог зна с каквим још новим теретима, Србијом подмирен буде? Ми све дубље газимо.

Ако Аустрија нуди своју гаранцију Србији за толике милионе бачене у Сену с нашим државним обвезницама, онда би ми сви могли бити робље Аустријом купљено, онда би наша финансијска пропаст могла постати и политичка. Ако Србија не би била у стању да тачно одго-

вара својим новим обвезама, тада би Аустрија могла изнудити себи право да за осигурање своје гаранције заузме један део или целу Србију, па да у њој сидом наплаћује данак. Ко не увиђа последице, које би отуда потекле? На то смерају оне речи „П. Лојда“, које смо довели у једном од последњих бројева, да је сад време да Аустрија тешње веже Србију за себе.

Друга верзија, која се проноси тиче се „париско-холандске банке“. Овде ваља знати, да је иза леђа ове банке барон Хирш. Његово се име крије, али с овом банком Хиршова је личност скопчана, као што беше са „Генерал. Унијом“ везана личност Бонтуова. А који и какав је тај Хирш, то већ сваки зна у целој Европи. Он се прославио са турском железницом, која је (после наше) најскупља а при томе најгора у свету.

Ето какве нам изгледе даје даља радња „виделовачке“ владе на страни, а међу тим у земљи неспокојство и узбуђеност све већа расте. Сваки владин корак тако је несрећно удешен, да тој узнемирности само пружа нову храну. Гарапанији је нашао за добро да у оваквом стању дукова, купи грађане на зборове и ту да им чита адресу скупштинске већине. Тиме је мислио да ће једне грађане моћи умирити, а друге заплашити. Па шта се догодило? Из свих вароша полетеше одобрења скупштинској опозицији за адресу, којом она жигосе сав владин рад. Сад је обелодањено право стање ствари; оно налиц на оно стање у Француској кад оно министар Гизо имахаше за себе већину у парламенту, а мањину у народу. Тако исто сада стоји у нас Пирофанец само после једне године своје владавине. Ово стање не може дуго трајати.

Још ћемо обратити пажњу на једну врло важну тачку. Наћиће се сада доста шпекуланата, који ће тражити да се на њих пренесе златни бонтуов уговор за железницу. Кажу да је један од таквих овде у Београду рекао, да би он одпуство двадесет милиона динара, кад би се на њега тај уговор пренео, па би, паравио, и тада њему још богата добит остала. Но ми питамо: није ли са пропазицом Бонтуом пао и уговор са њим закључени? Кад он не може више да испуни ни једног услова, на који се обвезао, зар услови Србију да вежу? Али ће нам се рећи: Бонту по уговору може на другог предузимача пре-

нети железничку концесију ако влада српска на то пристане.

То је истина, па као што видимо, влада на томе и ради да уговор на кој другог предузимача пренесе, само да би се по што по то извукла из садашње катастрофе, бацивши земљи завесу на очи продужењем грађења железнице; она мисли да би јој још у томе могао бити спас.

Али ако влада и може према ипоштрванству да представља земљу, ми питамо: како би она по чл. 8. устава земаљског смела без пристанка народне скупштине да закључи нов уговор који би земљу везивао на 50 година? Кад се зна да без одобрења скупштине не могу министри ни једне паре потрошити, како би могли они сами без скупштине преносити на другог један уговор, у коме се о милионима ради, или у коме се бар један „достоједи земаљски закон мења“? То не сме бити; а ако би се министри ипак усудили да то учине, њихово би дело било незаконито и као такво не би Србију везивало.

Уговор са Бонтуом мора се раскинути. То је глас, који данас с краја на крај Србије одлеже, и ако још има у Србији непомућене памети, уговор ће се заиста и раскинути. Али пре тога министри треба да изнесу пред скупштину свуклику штету и да је објасне, па онда да положи оставке у руке владоцу јер је земља изгубила веру у њихову памет. Они морају својим одступањем да одреште руке и владоцу и скупштину; то им налажу дужности патриотизма и оне оданости којом се они размећу. Они не смеју своју судбу ни са чијом другом мешати.

Скупштина, отвори очи макар и у дванаестом часу! Ти с министрима сву одговорност подједнако глеши, и ти ћеш, као год и они, за све одговарати народу, који ти је своју судбу поверио.

Шта да радимо са железницом после пропасти Бонтуа?

(Од једног иницијира).

Генерална Унија пропала је, са њеном пропасти, поколебале су се и наше обвезе према њој у погледу грађења железнице. Овај догађај, био би нам добро дошао, ако би се ослободили тешких обавеза и злогласног шпекулатора Бонтуа. Србија би, услед таквог догађаја, могла да гради своју железницу на начин који она за најбољи и најкориснији нађе и одреди, само кад се неби у исто време наметало питање, какву штету морамо да претрпимо са пропазицом генералне уније? Ако је штета велика, онда по нашем

мњењу биће најбоље да се у грађење железнице никако и не упунтамо, јер смо тврдо убеђени, да српски народ неће бити у стању да подмирује како плаћања која проистичу из уговора са Бонтуом закљученог за грађење железнице и за упропашћени њиме новац, тако и оне издатке, које треба држава да чини око продужења њеног грађења. У том случају Србија мора да се резервише и плаћа само претрпљену штету, док је коначно не подмири, па тек после да мисли на начин, како да сагради своју железницу.

Колика ће штета бити за Србију са пропазицом генералне уније, не знамо; али свакојако, ма колико влада уверавала да тако неће бити, ми држимо, да ће је неопремлено бити. У осталом наше овде није да ту тачку додирујемо; зато је надлежно народно представништво, па неки од чланова владе и тражи рачуна. Ми ћемо ту тачку само толико додирнути, у колико се она тицала буде ствари о којој мислимо мало ниже говорити.

Ми смо казали, а и тврдимо, да ће са издом генералне уније бити штете, казали смо како буде ова велика, шта треба да радимо; сад ћемо да кажемо шта треба да чинимо, ако штета буде помална, рецимо 9 до 12,000,000 динара. Ако буде штета толика коју ми овде замислићемо, онда би најбоље и најкорисније било, да продужимо грађење жељезнице сами својим средствима и својом снагом. Да можемо са коришћу чинити доказатељство цифром. Узмимо да се општитом са дванаест милиона динара, то на ту суму имали би годишње да плаћамо интерес и отплату, према учињеној погодби са Бонтуом 6% рачунајући, на 720,000 динара и са том сумом, плаћајући је годишње, измирили би горњи дуг, који нам је данашња влада на врат наговарала, без да емо што од тога еркнули, или купули, за 50 година, а са осталом сумом од 5,270,000 динара као допуном до суме, коју смо морали годишње у плату да полагамо Бонтуу у 6,000,000 динара, израђивали би полако постепено нашу железницу, докле је не би потпуно саградити, а саградити би целу пругу потпуно за 8 година, ако би све новцем плаћали. Али ако би народ на лакшим местима и равнинама и својом снагом у помоћ притекао, а сем тога притекао још у набавци камена, шљунка и сивера, онда би нас железница врло јефтино стада и ми би смо са горњом сумом коју би годишње на то употребљавали могли нашу железницу да саградимо и пре шест година. Ми би у том случају имали двојаку корист: једну што не би никоме за железницу дужни били ни паре ни динара; а другу што би били потпуно господари исте и неби нам имао нико од странаца да се меша у земаљске послове. Да би се тиме добила велика корист за земљу држило, да нам нико неће спорити и да нам не треба даље доказивати. Можда ће ко заштити да ли би Србија могла по међународним уговорима рок грађења железнице продужити. На то ми ми можемо с поузданошћу одговорити, да према наведеној нас несрећи не само да можемо нешто и смејмо, јер кад је Аустро-Угарска пристала да Бонтуу продужи рок на годину дана, како неби српска држава могла с правом тражити да се и на даље продужи-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

да, кад она озбиљно и истинито предузме да врши своју обавезу. Међутим ако би Аустро-Угарска томе успротивила има других Европских држава које би имале у томе питању да даду свој одушни глас, а сигурни смо да га према стању ствари неће дати на штету нашој; о томе не треба да водимо ни најмање брине; са те стране можемо бити спокojни.

Саградимо ли жељезницу сами о свом трошку и сваки онда би створили лагано и смотрено земљи један капитал од преко шездесет милиуна динара. На оваку непокретност Србија може свагда и у свако доба кад јој буде од потребе наћи новац на страни под врло пробитачним условима, јер за то има да за стварно јемство у залог. Имајући тим начином своју жељезницу, Србија би могла створити своју сопствену народну банку, без страних спекуланата и швиндлера, који би нашу банку само на своју спекулацију употребили да што већу добит за себе исприје, а ако не би то могли да постигну, него би пропали, они не би ништа изгубили, већ би изгубила Србија, која за бањине записнике јамчи. На таквом основу основана народна банка, радећи под управом владе солидно и сигурно, биде у стану да подмирује не само интерес и амортизацију на позајмљени капитал за који жељезница јамчи, него ће још и држави привређивати, а сав доходак од жељезнице који би у минималној вредности износио до 12.000 динара на километар у колико се не би третирао на одржање и експлоатацију жељезнице који трошак годишње износио би на 6—7000 динара на километар остајао би држави као приход, који би она могла да употреби на подмирење друге какве преко нужне државне потребе, или би тај употребљавала на грађење других жељезних пруга, тако, да би постепено и за период од 25 до 50 година могла Србија сву своју земљу жељезничким пругама да непречете, а да ни гроша више за њих не уложи но што је првобитно уложила.

Маког би нас далеко одвело кад би хтели да изведемо потпун рачун о умножењу народног прихода на овај начин, који би се од жељезница добијао. За потврду ове наше идеје можемо само упутити читаоце, који би се мало изближе хтели да упознаду са коришћу овога предлога, да подробније проштутирају статистику о постанку и развоју жељезничких мрежа малих држава, поглавито виртенбершке и баденске, па ће се брзо уверити о благодетним последицама и напредку благостања земље која се овим путем постизава као што га ми Србији саветујемо.

Овим држимо да смо доста казали, те да може сваки увидити корисност нашега предлога; али пошто има доста невештих људи, који би се леним представама дали и обманути, па би се залуду допније пошто би се и сами о својој обмани уверили, кајајам, држимо за дужност да их уникново нажљивим, да не узгаје опет у нову погрешку, како се узгајало пре годину дана при погодби са Бонтуом. Дужност нам је предупредити, да лакомислености опет не навучу народ на грдну штету, ако би му случајно садашња влада, да би извукла себе из неприлике у коју је пала погодбом са Бонтуом, предложила, да се сва права и све дужности Бонтуу пренесу на другу какву банку која би може бити била за сада сигурнија од генералне уније, али можда доцније подлегла истој судбини која је постигла и генералну унију, јер ниједна банка па била ма како солидна, не може рећи да је сигурна од пропаста, чим она предузимље спекулативне а поглавито берванске послове. На овим пословима може се истина много добити и тиме банка сважити, али се може и врло много изгубити тако, да се сасвим упропасте; а све приватне банке више мање овакве послове раде, јер само на таквим пословима изглед је на велику добит, па се тога оне те послове раде. Такве банке незадовољавају се са мањом добити као што се задовољавају државне банке, оне траже велику добит, па зато и подлеже великој штети. Из овога следује, да гра-

ђење наше жељезнице нетреба никакво продати поново каквој другој па ма и сигурнијој банци. И та привидно сигурна банка, може као што смо напред рекли да се сурва, па да нас још у црњу и гору несрећу уведе. Ако нас, сачувај боже, обманљивим обећањима да са препоном посла на другу какву банку нећемо имати никакву штету, уведу у какву нову несрећу, онда нам нема више спасања, онда смо ми готови банкротити. Ово нека свакоме служи за опомену, и нека се неда никаквим варљацим и привидно корисним предлозима обманљивати се, јер у сваком погледу велики ће грех учинити, ако се под равним околностима и теретима не прими оно што је боље и корисније по народ.

Ми смо ово казали као патриоте, да скинемо са душе наше терет, кди би је притискивао у часовима народне несреће, кад му не би казали у напред што је за њега шкодљиво, а шта корисно.

„Пестер Лојд“ од среде има уводни чланак против Црне Горе и против српске опозиције, који се одликује ванредним, управо пештанско-јеврејским безобразлуком.

У том се чланку размее јеврејски скутовоша мађарске владе, како садашња српска влада зато не сме пасти, што она представља и чува аустро-мађарске интересе, те је зато не може ни скуштина оборити; и ако би друга која влада пошла противним путем, да би онда „монархија“, хоће рећи пештански Јевреји, научили Србију намети.

Нека зна Пестер Лојд и његови заштитници, да се у Србији ни једна влада не може одржати, која је народ општегнала, да така влада мора онога часа пасти, чим то корист народа буде захтевала и да би таква влада тек онда стубоком пропала, кад би ма како признала, да је подржава аустро-мађарски интерес. Ни сто Лојдова не би јој помогли!

На послетку наш пештански клеветник дотле тера своју подказивачку подлоост, да српску опозицију назива личним противницима кнежевим.

Нека му је на знање, да српски владалац у Србији нема противника; но ако би их, по несрећи, у потаји гдегод и било, то их владалац јамачно неће тражити међу овима, које му крвници његовог народа као такве буду означили.

Бонту

Једне руске новине пишу: Главни чинилац у Бонтуовим финансијским операцијама био је капитал католичког свештенства. Оно је хтело у „Гев. Унији“ да концентрише своје капитале, да би се једне стране поправи и осигурало своје материјалне положаје, а с друге добило што јачих средстава за ширење католицизма особито на Истоку. *Локални Јеврејин Бонту*, био је сасвим дорастао за те планове католичких понова. Јеврејска преспредност и непоштења и жудња д. се својим новим настранима покаже као достојна овична, он је био у стању да се на све одважи да одговори жељама својих протектора. А сваки ће моћи појмити да су католицизам и јеврејство истина по имену разне али у карактеру и дели а сасвим сродне стварије. И једно и друго уму добро да шишају рудо са безазалних оваца. Ко у њихове канде падне, тај остаје го као прет.

Према овоме лако је увидети зашто је Аустрија потпомагала Бонтуу у његовом раду са Србијом. Аустрија је здружена са Ватиканом. Њих двоје имају једну цел, да подјаре православнијем исток своје политичком односно религиозном господству. На жалост тој непријатељској струји у Србији није нико стао на пут. Садашњи српски министри поравнали су јој пут. Аустрија и католичко свештенство гурајући Бонтуу у Србију нису се ни на камикач спотакли. Бонту је дочекао као неки „уверител“. Његове оштре ножице прокламоване су из меридавних кругова, као неки „рог срече“, из кога се лије на Србију свака благо-

дат. Сиромаш народ српски он је противан свему томе, али његови министри неће да чују његов глас.

Ужасни пад Бонтуов изисо је све оно на видик, што су народ и његове осветљене патриоте предказивали. — Србија је јако општегнена, и ту рану тешко је лечити. Народ и опет негодује али његови министри су закорели у своме тврдоглавству и неће на то ни мало да се обазру. Одјуд и зашто толика тврдоглавост и упорност код српских министара, то се чисто не да објаснити!

Важни, епохални догађаји спремају се у Европи, који ће канда и решити коначно судбину Истока, а српски министри воде бервијанску политику, они сатиру материјалну снагу Србије, а политички њен положај жртвују непријатељу. Србија само на путу свога историјскога позива може се надати лепшој будућности.

Да мало више поживимо

Скупштинско гласо.

„Седам се има негде у песмема казано, кад је некакав борац на брзо хтео да се удари са противником да подели међдан, а овај му је благо приметно: лако ћемо један погинути, стани мало да се одморимо „те да мало више поживимо“.... „Па и ми господо имамо времена, ако је нужно претресаћемо, све до најмањих деља. Ако се закрати рец, ако се прекине претрес — ако се не да исказати шта ко осећа — протрсоваћемо, господо сви!“

Оне Стрпљиво-монашке и ове наговештавајуће јуначке речи исказао је један говорник већине, сутра дан по светоме Сави, приликом дебате о адреси. И ове речи карактеришу не само говорника који их је изрекао, но исто тако и положај већине пред опозицијом и њеним захтевом: адресом мањане.

Говорник је горњих речи овај исти члан већине што седи влади уз колена који два три дана пре мишљање да на „помози Бог!“ ваља што пре похитати са „Бог ти помогао“ — као да се скупштина држи негде уз пут, без стања и одморка. Влада је годину дана мислила док је саставила своје „помози Бог“ а говорник хоће одмах ово „Бог ти помогао“ што се зове „адреса.“ А сад? Сад већ! Почекајте, стрпите се!... Да мало више поживимо! Лепо је то кад се ко уме да „сећа“, као наш говорник већине коме неће требати да помињемо име.

У том поучном „сећању“ свршило се и оно, што се могло и раније свршити: адреса већине „усвојена је.“ За њу је гласало 99, против је 50.

Остављајући да овај први данашњи акт лавске скупштине нарочито проучи и оцени подвргнемо, имамо да се зауставимо на знацима и појавама које се у току ових неколико дана појавиле и које су ту неукротино већину нагнале да прекриве на уста свога медоточнивог говорника „недагога“ а уједно и другог шефа полиције — да се мало са главо-сеченијем почека, да се мало поодморе, да мало више поживе!“... на тек после — ако већ затреба — да протретију сви!“

Само крупна невоља мора да је натерала на ову молбу; само крајња оскудица нетрпљивих и убедљивих разлога а нелује на овакве монашкеке разлоге, какве видимо горе речене: само плашња да се истина у очи погледа — одлаже ту неуклониму истину за другог пут. И кад је суђено да се мора погинути, онда наравно још је најбоља утеха да се пусти тренутку да се поред своје раке одмори.... да мало више поживе.“

У таквом се положају налази сад Ниробачева влада, заједно са својом већином. Још они имају више бораца, још они неће баш пасти, још они мисле да ће у крајњој невољи моћи и потрагуше војне да рукују оружјем. — али до краја, до исхода нису они сигурни и слатећи капитулацију, они моле да се одморе.... да мало више поживе!“

С радошћу су они ушли у ових седам најопаченијих шањчева, које се зову седам министарских столица: они су засели ту без отпора, побали заставу своју на којој крупио пише „видело“; расисали су контрибуције; свргнули малог поглавине; поглавици у расаднице и вољваке, споразумели се с „компанијама“ да — као паметни људи — осигурају себи леђа почеше крчити путеве и друмове; обећаше завојеваноме народу све и свашта, позваше га да заједно обделавају заузета поља, позајмише семе, обећаше да ће нићи неки особити сити плодови, да ће потећи свуд мед и млеко, што не обделааше сами, дадохе туђину под зрекду, да им он врт украси и засади.... и сви се сагласише: Е, ово је баш добро! од овог не може бити боље!... Беше их који и сумњашу, који се побојашаху, који се шта више и противљашу, тек: они су у тврдинама; још се незнаваше како ће

се владати „компаније“; још се вељаше да ће скупљена пара за добро бити дата, богатства и срећа, коју обећаше, да што пре стигне, јер срећа и онако врло споро иде; а посејано семе „слободе“ и „неесобитне правде“, дакако роди одста по сто зрна! од једнога; да како арендатори не хтедиу ограду од лепа имања и да ако не скину и врата с куће да се у кућу свако може уаћи.... Да видимо, да ако буде све најпосде и добро, знате „политика је дубока ствар“ — говораше свет — кад све реко би да иде буди Бог с нама, наопачке, онда тамо негде из дубине тек испадне најпосде добро; почекајте људи није вам стааа крвава на ногу, није лако ни у једној сиромашној кући управљати, а како ли у држави.“

Чека се, чека — и више од године а срећа не сврати у дом. На пољу ниче боца; еродници се одродише; а компаније обргоахе леђа; закупници и „туттори“ пропадоше, надохе у банкротство — а све, све на нечију штету и страну опасност.

Од куд ово сад? — питају они, који су позвани да се о томе побориу. Ево пуних двадесет дана како се води разговор само око тог питања: „Је ли добро све ово што ради данашња влада или не? И као да их има много који неистрају на то; и као да прете, који слазе на сукоб, на борбу, а против свега оног и против свих ових, који бежаху узрок млогим неприликама.“

Не уздајући се више у поузданост и тврђу својих столица — шаље бројвојачи противних мудра човека опозицију на сусрет који носу маслинову гранчицу и прича ствету: „Седам се има негде у песмема казано, кад је некакав борац на брзо хтео да се удари са противником да подели међдан, а овај му благо приметно: „ласно ћемо један погинути; стани мало да се одморимо — да мало више поживимо.“

А после? „Па — имамо времена, вели тај мудри човек с маслиновом гранчицом,.... ако се не да исказати шта ко хоће — протрсоваћемо — сви! — Чак и и савезник х’ће да протретију, он и сви тротив кога? То нам не рече!“ А ми знамо да „врапа врши очи не види“ Види се да њему и није некога до боја, но до нека — празна разговора; па да ако која кока поверује да је наступила слога и љубав... и сиће са свога седала у — вечни загрљај. Не знамо да ли се мурац сетио да Бановић Страхиња кад га је понудио силан влах — Алија да мало почека и да се одмори, није хтео ни мало чекати, но да му је кољем шатор оборио, а после га, не знамо да ли се мудри човек сећа — зубима заклао! Не ваља дакле „сећати се“ баш ових песама, где имају тако страшне ствари.

Али ми верујемо да нужда закон мева; верујемо да ће све што се од сад буде дешавало сводити се на ово једно исто: „почекајте.... да мало више поживимо!“

Но као да су скупе цене и опасни рецепти са којима мисли влада и њена већина да себи продају животи не верујемо да ће се моћи сачувати од онога од чега се боји на баш ин овим средствима, која је само ова влада у стању да употреби. Дотле пак, докле испуни пророчство мудра човека и доглавника владинога да ће „лако један погинути“ — дотле се ваља стретиати на свако чудо и бити на опрезу. Није иредесетни министарства рекао од прилике: Разикујемо се ми (опозиција и већина те још како. Али влада ће, ослањајући се на потпору већине, стајати и даље ићи путем којим је пошла!

Дотле: да ако се мало више и поживи; а после: горе што тешко да ће доћи и можда ће се ко год чему бољем доест. ти! Дуго је до нека. А ми укрупно опозицији честитамо њено држање.

ЗВАНИЧНА ИСПРАВКА

У броју 5-том „Српске Независности“ под домаћим вестима из Кладова допешено је на јавност: да јереј Мијајло Атанасковић још није издржао 20-то дневну спитимију, и као да га Његово Пресвештенство заступник митрополита од издржавања казни заклања.

Неистинита је горња вест из Кладова; јер јереј Мијајла није осудио г. Епископ; већ ова канонизација, која је још под 23. Септембра прошле г. 1882-1881. направљена преко протојереја, да га на издржање казни упути; а Његово Пресвештенство није наређивало, да се ова казна задржи или неизврши.

К.М.114. Из седнице Епархијске Неговинске канонизације 15 Јануара 1882 г. у Неготину.

ПРЕДСЕДНИК КАНОНИЗАЦИЈЕ
СРЕЂЕВАЦ, БАКОМ;
М. Милојковић

ПРОТА,
БРОТА,
О. Михаиловић

www.unibg.rs
 УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Ми бисмо имали ваздан разлога да победимо ову „званичну исправку“ негоднине конзисторије, али за сада нам не допушта то простор нашег листа. Конзисторија признаје и сама, да над попом Михаилом из Кладова, није још извршена казна, а које крив томе то ми врло добро знамо; па према томе најмање лежи одговорност на проту негодниног г. Милојевићу. Нема сумње да је наш извештач добро погодио, али о томе други пут.

ВЕСТИ ИЗ НАРОДА

Из Ражња пишу нам, како је Милутин Матић, свом снагом прегао да сузбје опозицијону струју у томе срезу. Он не бира средства за то; ни од чега не преза само да би делом осведочио благодарност своје министру, који га је ту скоро поставио за начелника среза Јабланичког у округу толишком, а уједно и доказао како је потребан да остане у Ражњу за начелника среског. Министру полиције капа то и иде у рачун, и зато га још држи тамо а требало би да је већ давно упути на своје ново одређење.

Али као што нам отуда јављају слабо ће Гарашанину и месџак тамо помоћи. Народна свест не да се ни су чим заплаштити него што је више угуњати и кријати ову она там јаче буја и развија се.

Са свију страна Србије долазе узнемирујући гласови, како Гарашанинова полиција крив народ, и силом хоће да га натера да одобри владин правац. Ми смо и пре једном приликом казали да „виделовци“ не презају ни од чега само да „осигурају“ своју власт. После дваест година наше уставности доживијали смо жалосно време, да се на најосудивији начин гаси уставност, а тера самовоља више но у каквој деспотској држави. Но ваљда ће и овоме доћи крај.

ПОЗДРАВИ

Његовом високопреосвештенству митрополиту српском МИХАИЛУ

Ваше високопреосвештенство, Милопоштовани наш Архиепископу!

Скоро пет векова патио је народ српски под тиранством бесних Турака због веселог и издајства власничког, на Косову. За сво то време трпео је он — народ — свака зла и напасти, и све што се најгоре замислити може и с пушком и сабљом у руци бранио је себе и своју породицу и заштићаво своју свету веру и цркву с којом је управљало свештенство оба реда.

И кад су цркве по Србији од безбожних завојевача Турака, неке понашене а неке разрушене биле, а домови њихови поробљени и похарани — свештенство је с народом у планине и пећине крילו се, народ причештавао и зегитином од ораха пећеним мирасало га и у ерце му слободу узивало да не ослаби у својој вери, но да чека згодан час за своје ослобођење, и како од онда тако и до сада, свештенство се никуда не одвајаше од народа и ни народ од свештенства но делише и срећу и несрећу заједно.

У почетку овог стањења, кад је народ српски на ново против својих угњетача устао и свештенство је српско с народом устало. Први покретачи те нове идеје од свештенства беху: Хаџи Берио и Хаџи Рувим — људи којико карактерни толико одважни, и после ових видили су се у првим редовима бораца: поп Лука Лазаревић, Прота Ненадовић и Смиљанић, а доцније под заставом таковог јунака млади Јером. Враћенички Милентије поп Милош из Бара и многи други.

Но и у најновије време под славним Обреновићем IV кад је зора српске слободу народу српском на ново сијнула, српско свештенство није опет изостало од свога народа, па и ти си велики пастиреничачи први својим моћним гласом и пуним жаром беседама свештенство и народ противу општег непријатеља на освету подизао и давао свештенству иницијативу у предјачењу и самопрегорењу, и био болесницима и рањеницима душевни врач а сиротима и страдајући-

ма штедар отац. За бојницу српску у оба српска рата толико си код сродних и братских нам народа испословао, да ти се народ српски никада одужити не може.

На пољу духовне књижевности толико си радом твојим створио да ти и непријатељи твоји завиде. И после свију ових твојих врлина ти паде са твоје архиепископске столице на којој си пуних 27 година седео, и црква српска која је под твојим чиновачаством своју независност добила у црно се зави и тешке ране трпи. Ти си за свету ствар као велики борац пао, али не да пропаднеш но да се до небеских висина уздигнеш. Ти си изгубио земаљско благо да лакше дођеш до небесног.

Продавање светих чинова јесте Симоновија, коју жели Рим-Папа и у Србији увести, а ти си се противу увођења ове славно борио и тиме потврдио да си достојан следбеник српских светитеља: Саве, Арсенија и Максима.

Верни служаци св. олтара и синови православне цркве у престоници српској на данашњи радосни дан Рождества Христовог, честитају ти твоју витешку борбу и издржљивост у бранени св. цркве и њених каноничких права и узвикују ти заједно са Псалмопјевцем царом Давидом: „да постыдятся и посрамятся вси ищущи душу твою: да облечутся ободжающеи вь срамоту, и одежудся одеждоу студомь своимь.“

Препоручујући себе и своје породице вашим светим архиепископским молитвама јесмо

Вашег високопреосвештенства 25 Децембра 1881 год. у Београду.

- Најниоизније слуге
 Протојереј београдски
Новица Лазаревић
 свештеници:
Здравко Јовичић
Исак Ђорђевић
Мијалко Димитријевић
Саво Поповић
 ђакони:
Василије Милић
Никола Трифунковић
Димитрије Миланковић

СА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Седница од 29 Јануара 1882

Председник: А. Ђ. Поповић.
 За министарским столом: Новаковић, Гудовић, Радовић и Гарашанин.
 По прочитању неких молаба и жаљаба, чита се интерпелација.
 Дим. Катича и другова на министра унутрашњих послова због агитације ресавског капетана Јеџе Поповића.
 Председник. Пошто г. министар Гарашанин није присутан, то њу му интерпелацију доставити.

Петар Стефановић пита министра просвете и црвених послова, зашто није по влашком обећању своје подигао погорелу школу ковиљску.

Министар Новаковић одговара да до њега није било кривце, јер по закону дужне су општине да се брину за подизање својих школа. Он је учинио корак да се општини олакша, но општина није хтела да узме зајма који јој је на ту цаљ понуђен.

Пет. Стефановић није задовољан с одговором.

Поп Милош Ђурић такође не може да се задовољи одговором. Наводи како се влада за све побрине, само не за сиротињу. Школа ковиљска изгорела је у рату, зато је праведно да је држава подигне. Народ је тамо осиромашило и пострадао због свију нас.

Нов. Милошевић. Не може да одобри такав кратак одговор министров, јер је заиста жалост да се не води брига о школама у опустошеним и најсиромашнијим крајевима земље. Кад се влада брине за ђудове и полицију и кад је, не штедећи трошка, правила кабинетског питање од независнања, зашто да је у овом питању тако штедљива и немарна. Наводи бројно стање школа у Београду и упоређује са стањем у унутрашњости.

Дужност је владе, вели, да поднесе скупштини нужне предлоге, ако јој закон стоји на путу, да не може да подигне погореле школе у окрузима који су сиромашни. Влада то пренебегавала, а тога тражи с правом да се о томе више води рачун.

Ник. Кружежевић не устаје да брани владу, само примећавала да није потребно на једно питање навезивати друга, као што предговорници чине. Он је први да се помогне у рату пострадалим крајевима ако је могуће.

Ст. Д. Поповић. Ствар о ковиљској школи стоји као што је министар разложио. Министар поред најбоље воље није могао ништа за школу учинити, јер му закон не дозвољава. Општина је на збору питана, хоће ли зајмом да подигне школу, па је изјавила да неће зајма да узме. Признаје да је у ужичком округу најмање школа. Али то није довољно да се тамошњем свету помогне. Ваља променити закон и решити да се у будуће из државне касе подижу школе у сиромашним општинама.

Б. Милетић. Није с одговором задовољан јер види да се свему већа пажња показује само не школама у погорелим крајевима (жагор).

П. Стефановић. Замера Кружежевићу што или види да зна за стање у пострадалим крајевима или га изначава, те говори о томе са свим хладно. Општина је за општу ствар пострадала, народу се бакрачи продају; то значи да тај народ само треба да даје а да нема никакве користи.

М. Журић. Наводи како је у ужичком округу најмање и то већином жалосних школа и налази да је министар просвете требао да изнесе предлог да се у том погледу помогне томе крају. По његовом мишљењу грешни Србија што толике паре узима из тог округа а не брине се за народну наставу, за друмове и т. д.

Урош Ђежевић. Узалуд је сав говор, кад је по закону општина дужна да сама подиже школе. Боље би било предлозима помоћи.

М. Ђурић. Не одриче министру да је по закону поступио, али замера уопште влади што као у првом реду позвана није поднела предлог да се народу помогне. Није да општина неће зајма, већ је сирота па не зна како ће га платити.

М. Милићевић. Признаје да је округ ужички најсиромашнији у школама према стању пореских глава. Наводи како је због пространисти и брдовитости тог округа тешко учинити усугте народу. Налази да је боље другим путем помагати том крају, а не само владу кривити, која против закона не сме да ради. Нек изнесу господа предлоге, па ће више помоћи ствари.

Министар Новаковић. Он је одговорио како је према стављеној интерпелацији требао. Пребацује интерпелацију да је знао узрок зашто школа није подигнута па је опет тако ставио питање. Да је другаче питао, на пр. пита влада мисли чинити, он би другаче одговорио. Овако моли скупштину и председника да се ствар креће у означеном кругу.

Р. Поповић. Чини ми се да је министар имао начина да интерпелацију задовољи. Он је могао поднети предлог: дакле не стоји да није имао могућности, имао је али није хтео.

Поп Смиљанић потпомаже предговорника.

Н. Кружежевић. И ако није имао намеру да се исповеди, изјављује да по ерцу и симпатијама припада радикалној партији, а по уму напредњацима. (Вичу на ствар. Опозиција ваи: пустите га да говори) Пребацује недоследност радикалној партији што тражи самоуправу кроз све гране народног живота, што тражи да држава не учествује ни у постављању учитеља, а сад иницијативу траже чак и то да држава општинама школе подиже.

Мил. Ђурић. (Доста је говорено; није жагор. Председник му даје реч ради обавештења) Одговор Кружежевићу, да радикална партија није на влади, а стога мора да се бори за олакшице народу;

да је на влади, она би знала шта треба чинити.

Ник. Кружежевић хоће да одговори. Вичу: доста је говорено. Председник чита имена оних који су се пријавили за реч. Чује се: доста је, није. Председник закључује претрес и ставља на гласање одговор министров.

Већина се задовољава одговором. Чита се интерпелација Петра Стефановића због варошице Ивањице што нема лекара ни болнице, а општина не преставо улађује у болнички фонд. (Предаће се министру).

Чита се интерпелација Радка Тајска због тога што је полиција у његовом крају покупила прошле године пријавице од узетих реквизиција под изговором да их држава плати, па су те пријавице доцније народу враћене са одговором да не важе. Пита шта је у ствари?

Министар Гудовић одговара на интерпелацију Марка Богдановића, што је железничка траса обила Крашевца. По чл. 20 железничке конвенције одређено је куда ће траса ићи. Према томе није могао нити смео другаче учинити. Чуди се интерпеланту што наводи да се сам уверио да је трасирање рђаво, кад су се сви стручњаци изјаснили за трасу конвенцијом усвојену. Наводи да би пут преко Крашевца био 20 километара дужи, па према томе б скупији, а и брже би се морао просећи. Најзад мисли да ће оградан од Стазаћа до Крашевца бити први посао, кад се железница сагради.

Арс Дреновић примећавала поп Марку Богдановићу да је требао боље отворити очи око Бонтуовог уговора. (Смеј). Заваљује министру да је траса с леве стране Мораве повучена.

Марко Богдановић задовољава се одговором. Не стиди се што је гласао за уговор с Бонтуом и мисли да нас неће оштетити.

Председник пита скупштину: је ли с одговором задовољна. Скупштина се задовољава.

Јов. Шаловардић пита председника, хоће ли невршене љаке молбе и жалбе иштити на решење?

Председник. Није досад ништа учинио но ће их поднети на решавање.

После овога хтеде председник да с обиласком дневног реда стави на претрес измену § 18 закона о буџету, но како се опозиција томе противила, то председник тргне свој предлог натраг.

Приступа се дневном реду.

Седница је закључена у 1 час по под.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Његовом високопреосвештенству архиепископу и митрополиту српском М. МИХАИЛУ.

Високопреосвештени г. митрополит Михаило, познатим својим старањем за одржање наше свете вере, изводео је подарити и нашој новодизајој се цркви средњевекој, једно потпуно одело свештеничко са једним целим редом књига црквених средње коло у вредности 40—50 дуката.

На овом милостивом архиепископском дару, општина средњевека налази се побудена да високом и штедром дародавцу остаје вазда признателна и благодарна.

По овом приликом нека је споменуто и ово:

Општина средњевека, која не броји више но 100 глава пореских и до 80 домова, одлучила се, да како рећи без гроша готовине у својој каси гради себи цркву у вредности од 2—12500 дуката.

У оваковим приликама, где је општина ова као сиротна прегнула да својим малм средствима сагради себи храм божији, добро је дошла ова милост нашег добродарца архиепископа, који се вазда и неуморно труди, да помогне свуда где је помоћ потребна; за то му општина средњевека овим путем јавно изриче најтоплију благодарност, на његовом штедром дару и поклону.

25 Децембра 1881 год. у Средњем.

По овлашћењу и поруци општине и кмета Мите Ђурковића и

тутора
 Мите Ђ. Јовановића
 њихов бивши свештеник
 Сима Поповић

ТЕЛЕГРАМИ

Свилајнац, 28. Јануара (ОРИГИНАЛНА ДИПЕША). Капетан ресавски Је...

Огласи

ТРГОВИНА АНДРЕЈЕ Ј. ЖИВАДИНОВИЊА...

Одказ

Како 1 Маја ов. год. истиче уговор између мене и г. Бриза...

Андреја Ј. Живадиновић ТРГОВАЦ.

Наша нигда незаборављена кћи односно сестра.

Јелисавета Ристићева УЧИТЕЉИЦА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ.

Данас 3 Јануара 1882 г. после тешког и кратког боловања пресели се у вечност.

3 Јануара 1882 г. У Белој Паланки МАТИ СЕСТРЕ И БРАКА.

У суботу 6. Фебруара даваћу у Палилулекој цркви, у 8 часова пре подне годишњи парастос моме почившем сугругу

МИЛЕНКУ МАТИЋУ БИВ. ПЕШАД. КАПЕТАНУ Магдалена Матић УДОВА.

Прилепчиве болести

Болести коже, циреви, крапе болести и т. д. лече се

Депуративним дволецима Др-а Оливијера одобраним медицинском академијом у

Перизу и владом и четиригодишњим искуством публице засведочени као изврени, употребљају се у болницама.

24.000 Франака награде

да никаква друга метода нема ових изврених својстава. Лечење пријатно, брзо, невино и поуздано. 62 rue de Rivoli Paris.

Консултације од подне до 6 сати и реко писама.

La Veloutine

особита параш од пиринца

направљен с биесмутом, па је за то врло добар за лице, приоше за кожу и не види се, а такође даје боју млађаног изгледа и природу нежну.

Може се добити код Ш. Фаја, проналазача у Паризу и код свих парфимера.

Ситинска помада

која то својство има, да одржава мекост и нежност руку у руку чува од сваке повреде, која би им се утицајем хладноћа могла нанети.

CH FAV.

Parfumerie in Paris 9, rue de la Paix.

Стовариште код своју парфимера и фризера,

TAMAR INDIEN плод за чишћење GRILLON освежавајући против затвора и шуљева најпријатније средство чишћења за децу. Grillon, pharm. 27. Rue Ramduteaue, Paris

QUINA LAROCHE

еликсир вински

снжеки, опорваљући и против грознице:

препоручује се против слабости, изнемоглости, неуредности стомака, против застарелих грозница, које се нису могле излечити кинином и т. д.

ИСТА

С ГВОЖЂЕМ

против малокрвља и бледобе, анемије итд.

Paris, 22 et 19. rue Drouot et Ph-ies.

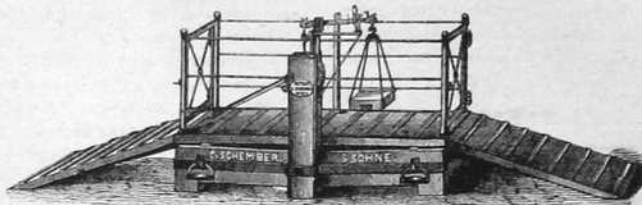
Мојој почившој сугрузи

А Н Н И

даваћу 6 фебруара, у Суботу у 9½ часова пре подне, годишњи парастос у палилулекој цркви. Молим пријатеље да изводе присуствовати овом спомену.

С. П. Бајаловић ПРОФЕСОР

Die erste und grösse Brücken-Waagen Fabrik von Österreich Ungarn der firma: B. SCHEMBER & SOEHNE

Budapest Waitznerstrasse № 17. empficht ihre bestannerkannten fabrikate.

- in Brücken Waagen in Häckselsekneider in Kukurutzbleher in Sekret — Mühleu in Trieurs in Windrettern in Gaffeemaschinen in Hohn — Hühlen in Salz — Hühleu in Wein — Pumpen in Bier — in Winden etc, etc.

Preis Courante gratis & franco

Hogg, Pharmacien, rue Castiglione, 2. à Paris,

HUILE DE HOGG

ХОГОВО УЉЕ

од трескине цигерице

Пврсног дејства опробан већ више од 25 година, против грудобоље, фтизије, бронхитиса, назеба, кашља, скрофулозних болести, жљезда, кожних болести, отопа слезине, белој прања и уопште изнемоглости и т. д. тако исто опробано као зирсан лек за слабуљаву и нежну децу, који се врло лако узима.

Ваља се чувати од подражавања, која хоће да учини ово уље пријатнијим за узимање, а међутим оптерећава стомак и може имати често и хрђаве последице.

Да би сваки био осигуран од преваре и уверен да има право уље од трескине цигерице и чисто под именом l' Huile de Hogg нека купује само оно, које се продаје у троугластим боцама са именом Hogg као и препоруком г. Лесјејера, шефа хемичара на факултету медицинском у Паризу, што се налази на етикету сваке боце.

Стовариште у свима главним дрогеријским трговинама и апотекама.

Gutta

Rhumatisme. — 38 година успеха, уље индискских кестенова, ути шави највеће болове. — Ph-cie Genvoix, 14. R. des Beaux-Arts Paris et Romnanie.

Gutta

Rhumatisme у наступним болестима употреба сирупа по именом Sirop de Tréne de Genvoix, предупређује наклоност к овим болестима. Ph-cie Genevoix, 14. R. des Beaux Arts, Paris et Romanie.

АФ

actions de la Vessie, Gravelle лече се сирупом под именом Le Sirop Balsamo-Castique de la Ph-cie Genvoix 14. rue des Beaux Arts, Paris et Romanie.

Грознице

слабости и остале изнемоглости лечи се еликсиром под именом Elixire et Capsules de Quinoÿdine de la Ph-cie Genvoix 14. Rue des Beaux Arts, Paris et Roumanie

Импотенције

Проспекте развилије наплаћеном писму гратис: Bujitti in Nürnberg (Deutschland).

Кореспонденције се примају на немачком, француском и талијанском језику.

НАГРАЂЕН НА ИЗЛОЖБИ МЕДАЉОМ

У ПАРИЗУ

СИРУП Д-РА ЗЕДА

са Коденом и Тоду; употребљаје се против грудних болести или плућних, застарелих кашљева, бронхитиса, катарата и т. д.

ЛОВАЧКО ОРУЖЈЕ ГАЛАНДА

првог фабриканта европског; 13. rue d' Hauteville, Paris, са фабрикема у Бирмингхаму и у Лијежу. — Албум Галандов, велико дело о оружју шаље се гратис и франко, на захтев преко плаћеног писма.

М. Galand, fabricant d' armes 33. rue d' Hauteville, Pa ris. 8—52

Свакоме бесплатно одправља

упутство за потпуно излечење у тајности и са мало трошка, тајних болести скорашњих и застарелих само ваља писати:

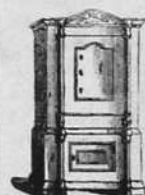
EYMIN, Vienne (Isere) France.

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ

Ђ О Н О В А

од најбољег квалитета и то из прве фабрике продајем по најповољнијој цени на велико и мало.

Београд: КИАЗ МИХАЛОВА УЛИЦА БРОЈ 5 Александер Антоновић

Каса сигурни противу ватре и лопова добила смо у комисион из фабрике К. Полцер и кумп. из Беча која је на светској изложби Бечкој добила највећу премију: диплому признателности.

Браќа Караџићу